

UOT 316.7-053.2

KBT C55.325.2

Multikulturalizm və tolerantlıq uşaqların gözü ilə

R.Y.Şıxlinskaya

reyhanshikhli@gmail.com

Xülasə: *Biz insanlar çoxuq, amma bizim bir evimiz var – Yer planeti. Bu evdə rahat, yan-yanə yaşamaq üçün bir-birimizi başa düşməli, şəxsiyyətinə hörmət etməliyik, yəni tolerant yaşamalırıq. Təqdim edilmiş məqalə uşaqlarımızın multikulturalizm və tolerantlıq ruhunda böyüməsində kitabların rolunu araşdırır.*

Açar sözlər: *elmi-fantastika, multikulturalizm, tolerantlıq*

Ключевые слова: *научно фантастическая, мультикультурализм, толерантность*

Key words: *science-fiction, multiculturalism, tolerance*

Planetimizdə yeddi milyarddan çox insan yaşayır. Onlar çox müxtəlifdirlər. Milliyyəti, irqi, mədəniyyəti, dini, həyat tərzi, düşüncə tərzi... Hər kəsin fərdi olmaq hüququ var. İnsan necə varsa, elə qəbul edilərsə o zaman yaşamaq daha asan olar. Məqsədımız insanlar arasında sevgi, dostluq və həmrəyliyin möhkəmlənməsinə təkan vermək, müxtəlif xalqların adət-ənənələrinə hörmət və onlar arasında mədəni körpünün yaradılmasıdır.

Qədim zamanlarda müxtəlif mədəniyyətlərin nümayəndələri bir-birindən uzaq məsafələrdə yaşayır və demək olar ki, görüşmürdülər. Bizim zəmanəmizdə isə elmi-texniki tərəqqi nəticəsində yaranmış müasir texnologiyalar insanları bir-birinə qarışdırdı və ünsiyyətin səviyyəsini maksimum qaldırdı. (Qeyd edim ki, XXI əsrdə də cəmiyyətdən təcrid olunmuş halda yaşayan toplumlar var, amma onlar planetimizin sosial-iqtisadi və siyasi həyatında iştirak etmirlər). Məhz bu zaman fərqli mədəniyyətlərin bir arada yaşaması məsələsi gündəmə gəldi.

Multikulturalizm və tolerantlıq – sosial terminlərdir.

Multikulturalizm – fərqli mədəniyyətlərin bir arada yaşamasını ehtiva edən ideologiyadır. Tarixi o qədər qədim deyil: XX əsrin 70-ci illərində, Amerikada yaranıb. Bu da təsadüfi deyil - bu ölkə mürəkkəb etnik xəritəyə malik olduğundan, birgə yaşamağın bir formulu tapılmalı idi.

Multikulturalizmə əks olan bir konsepsiya da var ki, mədəniyyətlərin bir-birinə qarışması, inteqrasiya olunması, bir-birinin içində həll olaraq yeganə bir mədəniyyətin formalaşmasını nəzərdə tutur.

Qərbin iqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş ölkələrinin çoxunda multikulturalizm konsepsiyası müdafiə olunur.

Bildiyimiz kimi, Azərbaycan çoxmillətli, polietnik bir ölkədir. Burada çoxlu millətlərin və xalqların nümayəndələri, etnik qruplar yaşayır. Onların tarixən Azərbaycandan başqa vətənləri olmamışdır. Buna görə də vahid Azərbaycan vətəndaşları hesab olunurlar və bütün hüquqlara malikdirlər.

Azərbaycan da multikulturalizmi dəstəkləyir. Ölkə başçısının sərəncamı ilə 2016-cı il Multikulturalizm İli elan olunmuşdur.

Tolerantlıq - başqa millətləri, fərqli həyat tərzini, fərqli düşüncəni qəbul etməkdir.

Məqsədimiz insanlar arasında sevgi, dostluq və həmrəyliyin möhkəmlənməsinə təkan vermək, müxtəlif xalqların adət-ənənələrinə hörmət və onlar arasında mədəni körpünün yaradılmasıdır. Bunun bünövrəsi isə əvvəldən qoyulmalıdır. İnsanın həyatının başlanğıcında - uşaqlıq çağında aşılana dəyərlər daha dayanıqlı olur. Bu işdə uşaq ədəbiyyatının müstəsna rolu var.

Psixoloqlar hesab edirlər ki, erkən yaşlarından uşaqları tolerantlıq ənənələri əsasında tərbiyə etmək lazımdır. Sivilizasiyamızın gələcəyi bundan asılıdır. Cəmiyyətin ahəngdar yaşamasının əsas şərti budur. Nə üçün?

Maraqlıdır ki, millətlər arasında fərqlər çoxdur, amma söhbət uşaqlara gəlincə, mənərə xeyli dərəcədə dəyişir. İş ondadır ki, dünyanın bütün uşaqları bir-birinə bənzəyirlər, onların arzu və istəkləri, davranışları, hətta mimikaları, demək olar ki, eynidir. Gəlin, nağıl qəhrəmanlarına fikir verək: bizim Keçəl, türk xalqlarında Kələğan, altay nağıllarında Kalça bir-birinə bənzəmirmi? Azərbaycan nağıllarında *küpəgirən qarı*, rus nağıllarında *baba-yaqa*, yaponlarda *oşiroyba-ba... Zoluşka, Sinderella, Rodopis* elə *Göyçək Fatmanı* xatırlatmırmı?

Bu nağıl qəhrəmanlarının məgzi eynidir, amma onlar bir-birindən fərqlənirlər. Onların həyat təzi, dəyərləri fərqlidir. Uşaqlarımız dünya ədəbiyyatından kitablar oxuduqca bunları başa düşür.

Milli kitab bazarında xarici ədəbiyyatdan tərcümələrin, xarici dildə olan kitabların sayı sürətlə artır. Xarici ədəbiyyatı oxuyarkən, biz nəinki yad dillə, həm də başqa, bizə yad olan mədəniyyətlə qarşılaşırıq və onu öz mədəni prizmamızda keçirib qiymətləndiririk. Problem bu zaman meydana gəlir, çünki ayrı-ayrı mədəniyyətlərin nümayəndələri dünyanı fərqli görüb dərk edirlər. Bəzən biz haqsızca başqalarına gülüb tənqid edirik; bizə onların hərəkəti geridəqalmış, sadəlvh, qəddar və ya anlaşılmaz gəlir.

Misal çəkmək istəyirəm. **“Yaşıl gözlü qız”**(Reyhan Yusifqızı. “Altun kitab” nəşrlər evi.- Bakı, 2010.- 128 səh.) adlı elmi-fantastika janrında yazılmış əsərdə məktəblilər fərqli sivilizasiyanın nümayəndəsi ilə tanış olurlar. Əsərinin qəhrəmanı - başqa planetdən, başqa sivilizasiyadan gəlmiş qızıdır. Biləndə ki, onun babasının 140 yaşı var, uşaqlar ona gülürlər: “Bu babanı Ginnesin rekord-

lar kitabına salmaq lazımdır!” Eşidəndə ki, onun planetində avtomobil 500 km/saat sürətlə gedir, yenə inanmır, lağ eləyirlər: “Bu, avtomobildi, yoxsa raketdi?” Bu qərribə qızın yalan danışa bilməməyi, sadələvhlüyü, eyni zamanda qeyr-adi iti yaddaşı, telepatiya, telekinez qabiliyyəti bizim uşaqları təəccübləndirir. Amma onlar yadplanetli qızla yaxından tanış olandan sonra, onun mədəniyyəti, planeti haqda öyrənəndən sonra daha lağ eləmir, anlayışla qarşılayırlar. Məlum olur ki, onların sivilizasiyası daha irəlidir.

“Zamanın əsirləri” (Reyhan Yusifqızı. “Altun kitab” nəşrlər evi.- Bakı, 2014.- 176 səh.) adlı ikinci elmi-fantastik povest isə uşaqlarımızı qədim sivilizasiya ilə – Daş dövrünün insanları ilə tanış edir. İbtidai insanların yaşam tərzi, düşüncəsi, görünüşü çox fərqli olsa da, uşaqlar onlarla öz aralarında ciddi oxşarlıqlar görürlər: onlar da oynamağı sevirlər, linalardan tutub yellənirlər. Onlar da analarını və qəbilə üzvlərini sevirlər və dostluq etməyi bacarırlar. Bizə yad və uzaq olan bu kobud, lakin həssas qəlbli insanlar sonuncu vərəqi çevirəndə artıq bizə çox yaxın və doğma olurlar.

Qeyd edirəm ki, bu iki əsər nəinki Azərbaycan uşaq ədəbiyyatında, hətta Türkiyə uşaq ədəbiyyatında elmi-fantastika janrında yazılmış ilk əsərlərdir və bilgiləyici olduqları üçün Ankarada yüksək qiymətləndirilmişlər.

Övladlarımıza dünyanı bütün rəngarəngliyi ilə qəbul etməyi öyrətsək, onlar insanlarla asan ünsiyyət qurarlar və həyatları daha yaxşı keçər.

Əgər bizim övladımız qaradərili adam görəndə ağzını ayırıb heyvətlə baxırsa, səbəbi özümüzə axtaraq. Və ya gözdən əlil görəndə ona kömək etməkdən çəkinir, qorxursa – bu da bizim xətamızdır. Uşaq ona bənzəməyən, fərqli insanlar haqda bilməlidir. Xarici görünüşü, yaxud həyat tərzi fərqli olan məşhurlar, böyük dühalar haqqında ona danışmaq lazımdır.

- **Albert Eynşteyn** məktəbdə zəif oxuyurdu, onun arıq bədəni, böyük başı, fərqli görkəmi vardı. O, hamı kimi deyildi.

- Böyük ixtiraçı **Siolkovski** qulaqdan əlil idi və uşaqlıqdan özü ilə iri bir eşitmə aparatı daşıyırdı.

Əgər onların çevrələri bu insanları anlayışla qarşılamasa, onlar böyük işlər görəbilməzdilər.

Biz insanlar çoxuq, amma bizim bir evimiz var – Yer planeti. Bu evdə rahat, yan-yana yaşamaq üçün bir-birimizi başa düşməli, şəxsiyyətinə hörmət etməliyik, yəni tolerant yaşamaalıyıq.

16 noyabr Beynəlxalq Tolerantlıq Günü elan olunub. Həmin gün bütün Rusiya məktəblərində tolerantlıq dərəsi keçildi. Hesab edirəm ki, gözəl təşəbbüsdür.

“Hər birimiz yeganəyik. Biz bir yerdə dünyanı xilas edə bilirik. Xeyir və Şər ayrılmazdır. Sevgi və Nifrət, həmçinin. Onları tolerantlıq birləşdirir” (Məktəblinin tolerantlıq haqda inşasından).

Norveçdə din həftələri keçirilir: xristian dini həftəsi, islam dini həftəsi. İslam

dini həftəsində birinci yeri tutan azərbaycanlı uşaq “Necə oldu ki, birinci yeri tutdun?” sualına belə cavab verdi: “Mən dinimiz haqda bildiklərimi yazdım, sonra isə məscid şəkli çəkdim – minarə də cızdım. Müəlliməm dedi ki, minarənin nə üçün olduğunu yoldaşlarına izah et. İzah etdim ki, ora qalxıb azan verirlər, azan - insanları dua eləməyə çağırır”. Əsl multikulturalizm, mənəcə, budur.

Azərbaycanda da multikulturalizm ili çərçivəsində layihələr həyata keçirilib. Mən bu günlərdə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi və F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının təşkilatçılığı ilə həyata keçirilmiş çox maraqlı bir layihədə iştirak etmişəm: “Uşaq kitab karvanı şimal bölgəsində”. Məqsədimiz - milliyyətimdən asılı olmayaraq bütün insanları birləşdirən dəyərləri görməyə kömək etməkdə – məqsəd balalarımızı tolerant böyütməkdir. Layihə çərçivəsində altı rayonun mərkəzi kitabxanasına yüzlərlə kitab hədiyyə olundu. Tədbirdə iştirak edən uşaq yazıçıların və kitabxana əməkdaşlarının uşaqlarla söhbətləri, balalarımızın intellektual səviyyəsinin artırılmasına yönəlmiş viktorinalar olduqca təqdirəlayiq idi.

Ədəbiyyat

1. Multikulturalizm Azərbaycanın həyat tərzidir: metodik tövsiyələr /tərt. ed.: M.Hacıyeva, N.Alısova; red. və burax. məsul K.Tahirov; M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası. Bakı, 2016, 59s.
2. <https://az.wikipedia.org/wiki/Multikulturalizm>
3. http://azertag.az/ru/xeber/Prezident_Ilham_Aliev_Multikulturalizm___obraz_zhizni_v_Azerbaidzhane-918990

Мультикультурализм и толерантность с точки зрения детей Р.Ю.Шихлинская

РЕЗЮМЕ

Нас, людей много на Земле, но у нас есть один дом - Земля. Чтобы спокойно, бок о бок жить на этой Земле, мы должны понять друг друга, уважать личность, то есть, жить толерантно. Представленная статья анализирует роль детских книг в воспитании наших детей в духе мультикультурализма и толерантности.

Multiculturalism and tolerance in terms of children R.Y.Shikhinskaya

SUMMARY

There are a lot of people in the world, but we have one house - the Earth. We need to understand each other, respect the personality, that is, to live tolerantly. The presented paper analyzes the role of children's books in the education of our children in the spirit of multiculturalism and tolerance.

BİZİM MÜƏLLİFLƏR

Abdullayeva Adilə Tariyel qızı - Azərbaycan Milli Kitabxanası Kitabxanaların metodik təminatı şöbəsinin müdiri, AMEA-nın doktorantı

Abdullayeva Nərminə Dəmir qızı – AMEA Nəsirəddin Tusi adına Şamaxı Astrofizika Rəsədxanası kitabxanasının müdiri, AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun doktorantı

Ağayeva Nurlana Canpolad qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanası Xarici ədəbiyyat və beynəlxalq kitab mübadiləsi şöbəsinin böyük kitabxanaçısı

Alısova Nailə Əhəd qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanası Kitabxanaların metodik təminatı şöbəsinin bölmə müdiri

Cəfərova Mehriban Nizami qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanası Nəşriyyat şöbəsinin müdiri

Əhmədova Lamiyə Nadir qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanası Kitabxanaların metodik təminatı şöbəsinin baş kitabxanaçısı

Əliyeva İradə Zülfəli qızı – AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun dissertantı

Əliyeva Sevil Çaparxan qızı – AMEA Mərkəzi Elmi Kitabxananın baş kitabxanaçısı

Əsgərova Tamilla Məhərrəm qızı – Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti, Kitabxana-İnformasiya Mərkəzinin müdiri

Hacıyeva Aygün Zahid qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanası Kitabxanaşünaslıq elmi-tədqiqat şöbəsinin müdiri, AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun doktorantı

Hacıyeva Günel Nazim qızı – AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun doktorantı

Həsənova Validə Vahid qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanası Kitabxanaşünaslıq elmi-tədqiqat şöbəsinin aparıcı elmi işçisi, AMEA-nın doktorantı

İsmayılov Nadir İsmayıl oğlu – BDU Bibliografiyaşünaslıq kafedrasının müdiri, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

İsmayılova Ədibə İmaş qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanasının Xidmət işləri üzrə direktor müavini, Əməkdar mədəniyyət işçisi

Qasımlı Hacı Hacıbala oğlu – BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin tələbə elmi cəmiyyətinin sədri

Məhəmmədli Daşqın Heydər oğlu – BDU Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi, Kitabxana resursları və informasiya-axtarış sistemləri kafedrasının magistrantı

Məmmədov Məmməd Nazim oğlu – Azərbaycan Milli Kitabxanası
Kitabxanaların metodik təminatı şöbəsinin bölmə müdiri

Mürsəlov Natiq Rəşid oğlu – AMEA Hüseyn Cavidin Ev Muzeyinin elmi katibi,
AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun doktorantı

Sadiqova Solmaz Azay qızı – BDU Bibliografiyaşünaslıq kafedrasının dosent
əvəzi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru

Sadiqova Yasəmən Feyzulla qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanası Sorğu-
informasiya xidməti şöbəsinin böyük bibliografı, AMEA Məhəmməd Füzuli
adına Əlyazmalar İnstitutunun doktorantı

Səfərova Aygün Kamran qızı – AMEA MEK-nın Kitabxana-xidmət
şöbəsinin müdiri

Şıxlinskaya Reyhan Yusif qızı – Bakı Dövlət Universiteti, riyaziyyat üzrə
fəlsəfə doktoru, dosent

Tahirov Kərim Məhəmməd oğlu – Azərbaycan Milli Kitabxanasının
direktoru, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, professor, Əməkdar mədəniyyət işçisi

Talıbova Liliya Xəlil qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanası Çap məhsullarının
qeydiyyatı və milli bibliografiya şöbəsinin (Kitab Palatası) müdiri

Usubəliyev Orxan Bəybala oğlu – AMEA Məhəmməd Füzuli adına
Əlyazmalar İnstitutunun doktorantı

Vəliyeva Mədinə Əlibala qızı – Azərbaycan Milli Kitabxanası Diyarşünaslıq
elmi bibliografiya şöbəsinin müdiri

НАШИ АВТОРЫ

Абдуллаева Адиля Таризель кызы – Заведующая отделом методического обеспечения библиотек Азербайджанской Национальной Библиотеки, докторант НАНА

Абдуллаева Нармина Дамир кызы – Директор библиотеки Шамахинского Астрофизического Обсерватории им. Насреддина Туси НАНА, докторант Института Рукописей им. Мухаммед Физули НАНА

Агаева Нурлана Джанполаткызы – Старший библиотекарь отдела Иностранной литературы и международного книгообмена Азербайджанской Национальной Библиотеки

Алиева Ирада Зюлфали кызы - Диссертант Института Рукописей им. Мухаммед Физули НАНА

Алиева Севиль Чапархан кызы – Главный библиотекарь Центральной Научной Библиотеки НАНА

Алышова Наиля Ахад кызы – Заведующая сектором отдела Методического обеспечения библиотек Азербайджанской Национальной Библиотеки

Аскерова Тамилла Мухаррем кызы - Азербайджанский Государственный Университет Культуры и Искусства, Руководитель библиотеки и информационного центра

Ахмедова Ламия Надир кызы - Главный библиотекарь отдела Методического обеспечения библиотек Азербайджанской Национальной Библиотеки

Велиева Медина Алибала кызы – Заведующая отделом Научной библиографии краеведения Азербайджанской Национальной Библиотеки

Гаджиева Айгюн Захид кызы – Заведующая научно-исследовательским отделом библиотековедения Азербайджанской Национальной Библиотеки, докторант Института Рукописей им. Мухаммед Физули НАНА

Гаджиева Гюнел Назим кызы - Докторант Института Рукописей им. Мухаммед Физули НАНА

Гасанова Валида Вахид кызы – Ведущий научный сотрудник научно-исследовательского отдела библиотековедения Азербайджанской Национальной Библиотеки, докторант НАНА

Гасымлы Гаджи Гаджибалаоглы - Председатель студенческого научного общества Библиотечно-информационного факультета БГУ

Джафарова Мехрибан Низами кызы – Заведующая Издательским отделом Азербайджанской Национальной Библиотеки

Исмаилов Надир Исмаил оглы – Заведующий кафедры Библиографоведение БГУ, доктор философии по педагогическим наукам, доцент

Исмаилова Адиба Имаш кызы – Заместитель директора по обслуживанию читателей Азербайджанской Национальной Библиотеки, Заслуженный работник культуры

Магомедлы Дашгын Гайдар оглы - Магистр кафедры Библиотечные ресурсы и информационно-поисковых систем Библиотековедческо-информационного факультета БГУ

Мамедов Мамед Назим оглы – Заведующий сектором отдела Методического обеспечения библиотек Азербайджанской Национальной Библиотеки

Мурсалов Натиг Рашид оглы – Научный секретарь дома-музея Гусейн Джавида, докторант Института Рукописей им. Мухаммед Физули НАНА

Садыгова Солмаз Азай кызы – БГУ и.о. доцент кафедры Библиографоведения, доктор философии по истории

Садыгова Ясемен Фейзулла кызы – Старший библиограф Справочно-информационного отдела Азербайджанской Национальной Библиотеки, докторант Института Рукописей им. Мухаммед Физули НАНА

Сафарова Айгюн Камран - Директор отдела Услуг Центральной Научной Библиотеки НАНА

Талыбова Лилия Халил кызы - Заведующая отделом национальной библиографии и учет печатных изданий Азербайджанской Национальной Библиотеки

Тахиров Керим Магомед оглы – Директор Азербайджанской Национальной Библиотеки, Доктор философии по истории, профессор, Заслуженный работник культуры

Усубалиев Орхан Бейбала оглы - Докторант Института Рукописей им. Мухаммед Физули НАНА

Шихлинская Рейхан Юсиф кызы – Бакинский государственный Университет, доктор философии по математике, досент

OUR AUTHORS

Abdullayeva Adila Tariel - Azerbaijan National Library, Head of department of Methodical support of libraries, PhD student of ANAS

Abdullayeva Narmina Damir – ANAS, library director Shamakhy Astrophysical Observatory named after Nasreddin Tusi, PhD student of the Institute of Manuscripts of ANAS named after Mohammad Fuzuli

Aghayeva Nurlana Janpolad - Azerbaijan National Library, Great librarian of department of Foreign literature and international book exchange

Ahmedova Lamiya Nadir - Azerbaijan National Library, the chief librarian of department of the department of Methodical support of libraries

Alishova Naila Ahad – Azerbaijan National Library, Head of section of the department of Methodical support of libraries

Aliyeva Irada Zulfali - PhD student of the Institute of Manuscripts of ANAS named after Mohammad Fuzuli

Aliyeva Sevil Chaparkhan - Chief librarian of the Central Scientific Library of ANAS

Askerova Tamilla Muharram - Azerbaijan State University of Culture and Art, Head of Library and Information Center

Gasymly Haji Hajibala - Chairman of student scientific society Library-information faculty of Baku State University

Hajiyeva Aygun Zahid - Azerbaijan National Library, Head of department of Scientific research on library science, PhD student of the Institute of Manuscripts of ANAS named after Mohammad Fuzuli

Hajiyeva Gunel Nazim - PhD student of the Institute of Manuscripts of ANAS named after Mohammad Fuzuli

Hasanova Valida Vahid - Azerbaijan National Library, Leading scientific worker of the Scientific Research on library science department, PhD student of ANAS

Ismayilov Nadir Ismail - Manager of department of Library Science-Information faculty Bibliography Science of BSU, PhD on pedagogical sciences of pedagogical sciences, associate professor

Ismailova Adiba Imash – Azerbaijan National Library, deputy director on Readers Services, Honored cultural worker

Jafarova Mehriban Nizami – Azerbaijan National Library, Head of Department of Publishing

Mammadli Dashgin Heydar – Librarianship-information faculty of BSU, the

master student of the Library resources and information retrieval systems chair
Mammadov Mammad Nazim – Azerbaijan National Library, Head of section of the Department of Methodical Support of Libraries

Mursalov Natig Rashid - Scientific Secretary of Huseyn Javid Museum of ANAS, PhD student of the Institute of Manuscripts of ANAS named after Mohammad Fuzuli

Sadigova Solmaz Azay – BSU instead of an associate professor of Bibliography department, PhD of philosophy in history

Sadigova Yasemen Feyzulla – Great bibliographer of the Reference and information department of the Azerbaijan National Library, PhD student of the Institute of Manuscripts of ANAS named after Mohammad Fuzuli

Safarova Aygun Kamran – ANAS, Central Scientific Library, Head of Service department

Shikhlianskaya Reyhan Yusif – Baku State University, PhD of philosophy in mathematics, associate professor

Tahirov Karim Mohammad - Director of the Azerbaijan National Library, PhD of philosophy in history, professor, Honored cultural worker

Talibova Liliya Khalil - Azerbaijan National Library, Head of department of Printed materials registration and national bibliography (Book Chamber)

Usubaliyev Orkhan Beybala - PhD student of the Institute of Manuscripts of ANAS named after Mohammad Fuzuli

Valiyeva Madina Alibala – Azerbaijan National Library, Head of Department of Scientific bibliography on regional ethnography